

KIRKEÅRSSIRKELEN

TIL DENNE LEKSJONEN

Tyngdepunkt: Kirkens form for tidsregning

- Liturgisk handling
- Kjernepresentasjon

Materiellet:

- Plassering: Fokusreol
- Elementer: Veggteppe/plakat med kirkeårssirkelen, kirkeårssirkelen som presentasjonssett
- Underlag: Bruk et ensfarget teppe som underlag.

BAKGRUNN

Denne leksjonen viser en sammenheng i hele året. Hvert år går (kristenheten) de kristne gjennom en kjede av minner og forventninger som hjelper dem til å åpne seg for Guds nærvær. I Gudsrikeleiken-rommet merker vi oss bevegelsen i denne sirkelen fra uke til uke. Vi bruker et presentasjonssett av kirkeårssirkelen, som består av en sirkelformet ramme, femtito løse brikker i kirkeårets farger og en gyllen snor.

Du bruker også en kirkeårssirkel til å henge på veggen. Den har fargede felter for søndagene, og en gyllen pil som kan beveges fra søndag til søndag. Fra nå av begynner du hver samling med å invitere et barn til å komme fram og flytte den gylne viseren fram til kommende søndag. (Kontroller før timen at viseren står slik at den vil peke på rett farge når den blir flyttet til neste felt.) Dette hjelper barna til å bli kjent med kirkeårets rytme, og kirkens måte å måle tiden på, ikke med tall, men med ulike farger.

MERKNADER OM MATERIELLET

Presentasjonssettet for kirkeåret er et ca 30 – 35 cm kvadratisk brett laget i kryssfiner. I brettet er et sirkelrundt spor. Brikker laget av samme materiale passer i denne sirkelen. Det er brikker for hver søndag i kirkeåret, samt for juledag.

Tre pilformede visere peker ut de tre store høytidene i kirkeåret. Det anbefales å kjøpe dette materiellet ferdiglageret, for det er ganske vanskelig å tilpasse disse brikkene nøyaktig!

Materiellet kan enten oppbevares i en eske, eller ganske enkelt plasseres på hylla. En eske tilfører litt spenning, men uten eske kan barna se materiellet når de ser seg omkring i rommet. (Noen sett, tenkt for større barn, har med forskjellige innlegg som passer i sirkelen. Disse innleggene er merket med navn for årstider, måneder, månefaser med mer, slik at barna f. eks. kan finne datoen for påske i et gitt år.)

Du vil også trenge et gyllent bånd eller en snor, omtrent 1 m lang, for å kunne framstille tiden som en linje. Denne snora må ikke være tykkere og stivere enn at den kan krølles sammen inni hånda.

Tradisjonene varierer når det gjelder bruk av farger for høytidsdager og liturgiske tider, endog innenfor samme kirkesamfunn. Når du bestiller materiellet eller forbereder denne leksjonen, må du gjøre de nødvendige tilpasninger i overensstemmelse med det som brukes i din kirke

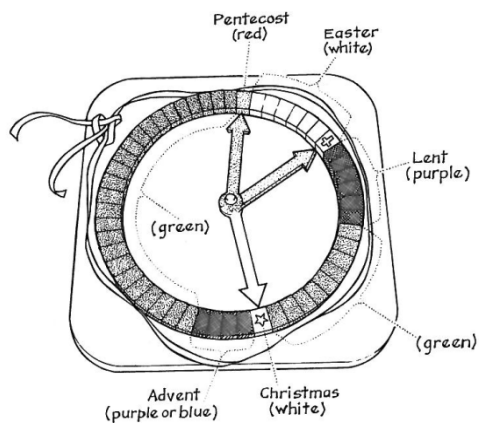
SÆRSKILTE MERKNADER

Formingsaktivitet: Selv om vi sjelden foreslår et bestemt formingsprosjekt, kan det hende barna vil sette pris på å få lage sin egen kirkeårssirkel til å ta med hjem.

Skjær ut to sirkler med diameter som passer henholdsvis den innerste og den ytterste kanten av sirkelsporet i presentasjonsmateriellet. Disse bruker barna til å tegne av sine egne sirkler. så kan de lime "brikker" av farget papir mellom de to linjene, og bruke veggteppet eller presentasjonsmateriellet til å se etter. Til slutt fester de en gyllen viser til midten av sirkelen. De fargede brikkene er oppklipt på forhånd, og disse, samt visere og splittbinderser til å feste dem med, oppbevares i klare plastesker. Alt materiellet står samlet på et Brett. Barna kan ta de ferdige sirklene med seg hjem, og slik følge med på kirkeårstidene hjemme, på samme måte som vi gjør det på samlingene.

	DETTE GJØR DU	DETTE SIER DU
1		
2	Reis deg og finn materiellet. Det står i fokushyllen	Se nå hvor jeg går for å hente utstyret til denne samlingen.
3	<p>Kirkeårssirkelen står vanligvis like bak fortelleren, så hvorfor da gå rundt rommet? Bare å strekke seg bakover og trekke materiellet fram fra hylla er ikke dramatisk nok til å vekke barnas oppmerksomhet og hjelpe dem til å huske hvor de finner fortellingen.. Derfor reiser du deg isteden og går rundt rommet til du kommer tilbake til hylla med sirkelen på.</p> <p>Sett deg ned i sirkelen. Sett materiellet ved siden av deg. Mens du gjør det, tar du opp gullsnora og gjemmer den inni hånda, slik at du kan trekke den ut mellom to fingre. Hold øyekontakt med barna mens du gjemmer snora og begynner fortellingen.</p>	<p>Hm. Det er ikke sammen med bibelhistoriene. Det er ikke sammen med lignelsene. Å, her er det. Dette er fortellingen om kirkeårssirkelen.</p> <p>Tid, tid, tid. Tid er så mye. Det er en tid til å stå opp om morgenen. Det er en tid til å legge seg. Det er en tid til å gå på skolen og til å komme hjem. Det er en tid for arbeid, og en tid for lek. Men hva er tid?</p>
4	Hittil har gullsnora vært gjemt. Men nå blir du oppmerksom på at en liten ende av den stikker ut mellom fingrene dine.	<p>Noen sier at tiden er som en linje, men jeg lurer på hvordan det ville se ut. Å. et øyeblikk – hva er dette?</p> <p>Dette er tiden som en linje. Se på dette. Her er begynnelsen. Det er den nyeste tiden. Den har akkurat blitt født. Den er helt ny.</p>
5	Trekk snora langsomt ut mens du snakker. Trekk den helt ut av hånda di til enden faller ned på tepet.	Men se, nå blir den eldre. Den delen som var ny, holder på å bli gammel. Jeg lurer på hvor langt tiden går. Fortsetter den bestandig? Kommer den til å ta slutt en gang?
6	Enden av tråden faller. Ta opp enden og se på den.	Den sluttet. Se på enden:
7	Hold begge endene på samme tid, og se på dem	Den begynnelsen som var så ny først, er nå gammel. Nå er det slutten som er ny. Begynnelsen er liksom blitt slutten, og slutten er som en begynnelse.

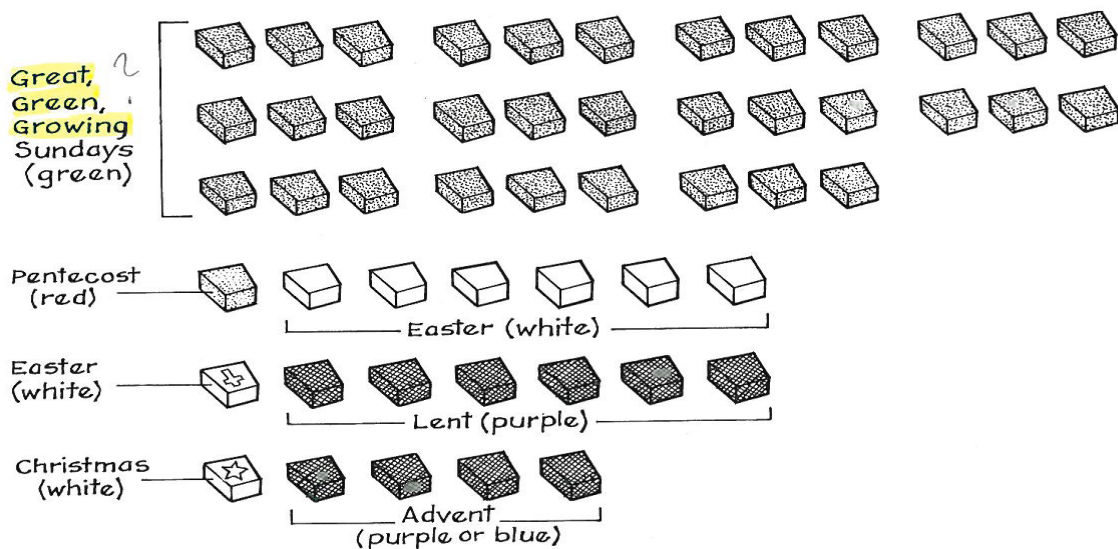
8	Knyt de to endene (begynnelsene) sammen. Sett så sirkelen med trebrikker på teppet, og legg den gylne tidssirkelen rundt materiellsirkelen.	Vet dere hva kirken har gjort? De har bundet den enden som var som en begynnelse, sammen med den begynnelsen som liknet en slutt. Da husker vi alltid at for hver slutt er det en ny begynnelse, og for hver begynnelse er det en slutt.
---	---	--

CIRCLE OF THE CHURCH YEAR PRESENTATION SET (STORYTELLER'S PERSPECTIVE)

9	La den gylne snora ligge rundt materiellet, og begynn å ta vekk brikkene. Begynn med de tre store høytidene (en hvit julebrikke, en hvit påskebrikke og en rød pinsebrikke), Når du tar opp pinsebrikken, slipper du den straks igjen: Den er så varm!	Her er de tre store høytidene. Dette er jul, dette er påske, og dette er – au, den var varm! Dette er pinse. (Be barna si hvorfor vi feirer disse høytidene, eller du sier det selv. Det er ikke opplagt for alle.)
10	Sitt et øyeblikk og se på brikkene for de tre store høytidene.	Folk kan gå rett gjennom disse mysteriene hvert år, uten en gang å vite hva de inneholder. Vi trenger tid for å bli klar til å nærme oss disse mysteriene.
11	Legg de fire lilla adventsbrikkene på rekke til høyre (sett fra deg) for den hvite julebrikken. De seks lilla fastebrikkene legger du på rekke til høyre for den hvite påskebrikken.	Dette er de tidene vi bruker til å forberede oss. Tiden for å forberede oss til julemysteriet kaller vi advent, og tiden for å forberede oss på å nærme oss påskemysteriet kaller vi faste.
12	Berør først de fire adventsbrikkene, dernest de seks fastebrikkene.	Se. Forberedelsestiden før påske er lengre enn forberedelsen til julemysteriet. Det er fordi påske er et enda større mysterium enn jul.

13	Tell ut seks hvite brikker for påsketiden, og plasser dem til høyre for den røde pinsebrikken. Plasser to hvite brikker til venstre for julebrikken.	Det er så stort at det fortsetter. Det er ikke nok med en søndag. Det flommer over og fortsetter i seks søndager til. Men jul trenger også mer enn en dag. Den varer i to søndager ekstra.
14	Berør pinse igjen. Også denne gangen "brenner" du deg.	Påsketiden er også tiden for å forberede seg til pinsemysteriet. Au! – den er varm ennå.
15	Nå er det bare grønne brikker igjen på brettet. Begynn å ta dem vekk, tre ad gangen, og legg dem på teppet i grupper på tre (se diagrammet). Avpass tiden. Ikke ha hastverk, men du bør få tatt ut brikkene før barna mister interessen.	Her er alle de grønne søndagene da det skal vokse og gro. Nå skal vi se om vi greier å sette sammen året igjen. Se godt på hvordan kirken bruker farger til å fortelle om tiden.

ALL THE BLOCKS OUT OF THE CIRCLE (STORYTELLER'S PERSPECTIVE)

16	Sett julebrikken i den tomme sirkelen, deretter påskebrikken og så pinsebrikken. Sett brikkene noenlunde på plass, men skyv dem litt fram og tilbake for å vise at plassene ikke er helt bestemt ennå.	Her er de tre store høytidene. Au – den er fremdeles varm.
17	Sett de fire lilla adventsbrikkene foran julebrikken. Berør dem etter tur mens du teller dem. Plasser to hvite brikker etter julebrikken.	Tiden for å bli klar til jul kaller vi advent. Den er en, to, tre, fire uker lang. Kirkeåret begynner når advent begynner. Så har vi de to søndagene som hører til festtiden etter jul.

18	Legg de seks fastebrikkene foran påskebrikken.	Tiden for å bli klar til påske, er lilla (purpur). Purpur er kongefargen, og det skal skje noe med kongen Jesus. Han var ikke en slik konge som folk ventet på. Han var en annerledes konge.
19	Berør hver av fastebrikkene etter tur mens du teller dem.	Se, det er en, to, tre, fire, fem, seks uker for å bli klar til påske. Det er et enda større mysterium enn jul, så det tar lengre tid å bli klar.
20	Sett de seks hvite brikkene for påsketiden etter selve påskebrikken. Berør hver brikke mens du teller.	Påske er et så stort mysterium at det er for lite med en søndag. Det fortsetter i en, to, tre, fire, fem, seks uker I denne tiden møtte folk Jesus på en ny måte. Han hadde dødd på korset, og det var veldig trist. Men likevel fortsatte de å møte ham. Han var med dem fortsatt, slik som han fremdeles er sammen med oss.
21	Hold begge hendene over sirkelen som til en velsignelse. Løft dem et stykke opp.	Så fikk de se at han reiste opp.
22	Berør pinsebrikken.	Og noen dager etter kom Den hellige ånd. Da ble kirken født. Apostlene ble tent av kraften fra Den hellige ånd. Når de snakket, var et som om tungene deres var av ild. De var mer levende enn de noen gang hadde vært. Det er derfor pinsens farge er rød som ild.
23	Begynn å legg på plass de grønne brikkene i sirkelen, tre ad gangen.	Først legger vi på plass de grønne søndagene mellom jul og begynnelsen av fasten. (Det kan aldri være mer enn fem av dem her.)

24	<p>Deretter plasserer du de resterende grønne brikkene mellom pinse og advent. Ta deg tid, og la barna forestille seg året sitt mens du legger på plass de grønne grosøndagene.</p> <p>(I teksten kan du legge vekt på de tingene som er mest aktuelle, men pass på at du bruker ord som på enkelte punkt kombinerer "Guds tid" med den "vanlige kalenderen".)</p>	<p>Her er resten av de grønne søndagene da det vokser og gror. Søndagen etter pinse heter Treenighetssøndagen. Den gir navn til alle de grønne søndagene mellom pinsen og Advent: «Treenighetstiden». Her er den tiden når sommerferien begynner. Gud gjør dagene lengre og lysere. Du kan være ute og leke lenger om kvelden. Man kan gå og bade, og mange reiser på ferie. Men så tar sommeren slutt. Nå skal du snart begynne på skolen igjen. Du har vokst, og kanskje trenger du nye sko og klær. Kanskje får du nye venner, eller en ny lærer. Vi kan plukke bær, og spise alle de gode fruktene og grønnsakene som Gud har latt vokse gjennom hele sommeren. Dagene blir kortere, mens du begynner å bli vant til alle de nye tingene.</p> <p>Nå er dagene blitt virkelig korte. Det blir tidlig mørkt. Og når det nesten er helt slutt på lyset, kommer vi til advent. Året slutter, og det begynner på nytt. Det er på tide å bli klar til å møte julemysteriet.</p>
25	Disse kan vises ved klokkeviserne, som peker fra midten av sirkelen mot brikkene for jul, påske og pinse.	Her er de tre store høytidene: Jul, påske og pinse.
26		Her er tidene for forberedelse: fire uker advent og seks uker faste. En søndag er for lite til påske, så den fortsetter i seks uker, som vi kaller påsketiden. Også jul varer i to uker ekstra. Her er de grønne søndagene i året da det skal vokse og gro.
27	Beveg hånda rundt sirkelen.	Alt er her – alt vi har bruk for. For hver begynnelse er det en slutt, og for hver slutt er det en begynnelse. Det fortsetter og fortsetter.
28	Sitt og gled deg over de vakre fargene i sirkelen. Nå begynner undringstiden.	<p>Jeg lurer på hvilken av disse fargene du liker best?</p> <p>Jeg lurer på hvordan fargene får deg til å føle deg?</p> <p>Jeg lurer på hvilken farge som er viktigst?</p>

29	Disse siste undringsspørsmålene er tatt med tanke på å forberede barna på et besøk i kirken.	<p>Jeg lurer på om du har sett disse fargene i kirken noen gang?</p> <p>Noen farger i kirken forandrer seg, og noen gjør det ikke. Jeg lurer på hvor vi finner de fargene som forandrer seg.</p> <p>Jeg lurer på om du har vært i nærheten av noen av disse fargene i kirken.</p> <p>Jeg lurer på hva som foregår i kirken når du ser disse fargene.</p> <p>Jeg lurer på hvem som bytter fargene.</p> <p>Jeg lurer på hvor fargene er når vi ikke ser dem.</p> <p>Jeg lurer på hvorfor kirken holder rede på tiden ved hjelp av farger.</p>
30	<p>Vis hvordan du vil at barna skal sette materiellet på plass, ved å bære det med begge hender forsiktig rundt sirkelen. Sett det på plass i hylla. Rull så forsiktig sammen teppet og bær det til kassen.</p> <p>Begynn å hjelpe barna med å velge seg et arbeid. I dag kan du også gi dem mulighet til å lage seg sin egen kirkeårssirkel. (se Særskilte merknader, over)</p>	Se nå godt etter hvor jeg går og setter på plass dette, så du vet hvor du kan finne det.

